

Demà diumenge, aplec de Sant Sebastià a Caldes de Malavella

El Pelegrí de Tossa, un costum ancestral que cada any torna a reviure

En la informació d'aquesta setmana trobem tot un ample estol de notícies relacionades amb la més excelsa tradició; festes i costums ancestrals, algunes fins i tot centenàries, són l'exponent cabdal de la vitalitat del nostre poble, que, àdhuc viure el present, en mires al futur, no oblidia les seves arrels i és ben fidel a la nissaga.

EL PELEGRÍ DE TOSSA

Amb un barret d'ales amples i una esclavina tota coberta de petxines, surt cada any el dia 20, després de la missa de les 7 del matí a la població de Tossa, el Pelegrí, una gernació de vilatans l'acompanyaran tots dos dies per complir el vot.

Mai ningú no ha sabut qui és el pelegrí fins al moment que ix de la sagristia revestit amb els atributs del seu càrrec; porta una alta crossa o bàcul, tot adornat amb murtra, amb la qual s'adorna el barret. En el decurs del segle XV una gran pesta va assolir bona part de les poblacions costaneres de Llevant, es feren moltes prometenques i al final la pesta fou extingida, una de les prometenques la féu Tossa i d'aleshores ençà faci fred o no, hi hagi neu o mals camins, els tossencs cada any compleixen el seu vot.

El dilluns dia 21, deprés d'haver dormit a Santa Coloma de Farners, retornarà el Pelegrí i la comitiva a Tossa de Mar; és prevista l'arribada a les 7 de la tarda. La tradició diu que s'ha d'arribar un cop s'ha post el sol; allà es farà la processó i s'haurà complert la prometenca.

Enguany els actes de l'arribada seran presidits pel conseller de Governació, Sr. Macià Alavedra, per cert, que el seu pare, l'eximí poeta i escriptor Joan Alavedra, hi estigué un any i també féu el pelegrinatge, i ho descriví en un dels seus «El fet del dia», així explica l'ambient de la processó final. M'ho havien dit moltes vegades, però cal veure-ho. Cal trobar-se entre gentada silenciosa, davant aquelles enormes teieres de les muralles, arborades de flames roges, mentre passa aquella inacabable processó d'atxes enceses que camina al compàs lent de l'or-

Joan Alavedra, pare de l'actual conseller de Governació, Macià Alavedra, rebent el 'Vot' de mans d'«El Pelegrí», una tradició fortament arrelada a la vila de Tossa.

questra. Ningú no diu ni paraula. Algun balcó està il·luminat per un fanal de barca. De tant en tant se sent l'espetegar del foc i alguna teia cau muralla avall, encesa, a terra».

Un cop finalitzada la celebració de la prometenca, Tossa s'alegra amb la joiosa festa; el dia 22 hi ha sardanes a la plaça d'Espanya a la una del migdia i a les 5 de la tarda; concert a les 6 i a la nit, un gran ball, amb la participació de la cobla-orquestra Maravella, i el dia 23 una altra audició de sardanes, a les 4 de la tarda, per la cobla Principal de Llagostera.

APLEC DE SANT SEBASTIÀ A CALDES DE MALAVELLA

Prop de la població de Caldes de Malavella hi trobem l'errita dedicada a Sant Sebastià i cada any és escenari d'un tradicional

aplec que recull tota la gent de la vila; el dia 19 les campanes de la parròquia de Caldes tritllegeran anunciant la festa i el dia 20, amb cotxes o a peu, gran quantitat de persones com cada any aniran a l'aplec per gaudir d'una tradicional jornada.

Ens explicava un dels organitzadors la feina i problemes que els portava organitzar la festa fins a l'extrem que aquest any ha perillat la seva celebració. Esperem del bon criteri de la gent de Caldes que no deixin morir aquest costum, car aquestes manifestacions són un clar exponent de la vitalitat d'un poble.

A l'aplec, s'hi celebraran actes religiosos i festius; destaquem les audicions de sardanes a cura de la Principal de Figueres i el concert i «sarao», pels Fonts de Salitja.

Es curiós constatar que són molts els pobles de les nostres comarques que tenen dues fes-

tes en el decurs de l'any: la festa major i la festa petita. Besalú no n'és pas l'excepció, i així, la comtal Vila es disposa a celebrar aquest cap de setmana la festa petita a honor de Sant Vicenç. El dissabte a la nit hi haurà ball a «Call Tronc» i el diumenge, a més de l'ofici, sardanes matí i tarda amb la participació de la cobla Principal d'Olot.

Comentem a vegades la importància que té que en les festes o aplecs es pugui editar un programa, car així, ultra la festa en sí, ja prou important, hom pot conèixer els diferents aspectes que l'envolten, d'aquesta manera, gràcies a un senzill programa que s'ha editat a Besalú podem saber que Sant Vicenç, no és ni el valencià Sant Vicenç Ferrer ni Sant Vicenç de Paül, sinó un Vicenç que nasqué a Osca a finals del segle III, i morí màrtir a València, l'any 304, sota la dominació dels romans; hi afegim

que segons una tradició diu que era vinater i que per més vi que begués no li feia mai mal, d'aquesta manera convertia molts heretjes bo i convidant-los a beure vi; la veu popular també indica que era teuler.

SALT SARDANISTA

Destaquem el butlletí de Salt Sardanista, que correspon a aquest mes, amb un interessat estudi sobre l'avi Xaxu; la visita que els membres de la Junta efectuaren al President de la Generalitat, Molt Honorable Jordi Pujol, i li oferiren el carnet N° mil de soci de l'Entitat. Així mateix publiquen el calendari provisional d'audicions de sardanes a celebrar l'any 85 arreu de la comarca del Gironès amb la participació de les entitats: Amer sardanista, Grup Sardanista Bordils, Amics de la sardana de Cassà de la Selva, Agrupació Amics de la Sardana de Girona, Agrupació Sardanista Floricel d'Anglès, Obra Sardanista Terranostra de Girona i Salt sardanista.

En principi estan programades més de 100 audicions de sardanes, per celebrar en el decurs d'aquest any que suara hem encetat.

REUNIÓ DE LES COLLES SARDANISTES DE LES COMARQUES GIRONINES

Per avui dissabte 19 de gener s'ha convocat una reunió amb totes les colles sardanistes de les nostres comarques que se celebrarà al local social del Foment de la Sardana de Banyoles a les 9 del vespre; de l'ordre del dia cal destacar la cloenda del Campionat Comarcal, que se celebrarà a Sant Jaume de Llierca el proper dia 10 de febrer, les propostes envers l'Assemblea de la Unió de Colles i del proper Campionat comarcal, la inscripció de les Colles en aquest campionat, la constitució dels jurats i altres temes de màxim interès per a totes les colles.

Robert Roqué

L'adolescent i el sentit de la sardana

Estimo la sardana i vull que estigui sempre viva. Estimo la joventut que no hi és... Em fa sentir rebel·lia; per això he de ser clar.

He de dir que el que en general s'ensenyava en els cursets és solament aplicable als nens més petits —curts, llargs...— És una fase primària on no es pot fer res més. Assentar una bona base seria que anessin als cursets per ells mateixos, o bé reforçats amb l'esperit lliure que han de tenir els seus educadors.

En una etapa tan important com és la de l'adolescent, on comença a perfilar-se el desenvolupament de la seva personalitat, del seu sentir, de la seva llibertat de triar o rebutjar, cal exigir-se, o exigir als que de veritat volen ensenyar el sentit de la sardana, una formació amb aprofundiment pedagògic.

Cal saber il·lusionar el possible sardanista, o si no, val més no posar-s'hi.

Penso que s'ha volgut motivar massa sovint la joventut a través de l'aspecte tradicional, folklòric, catalanista i fins i tot polític. La tradició, cal entendre-la en el seu significat i aprofitar-ne allò que pugui aportar de positiu. Però els joves han de viure de l'avui i del demà. Hem de respectar això. El folklore s'ha de posar en el seu lloc just. Fer servir el recurs d'aquesta motivació per inculcar el sentit de la sardana, per a mi és mediocri-

tat, o si voleu, un caràcter conservador.

He de dir d'una vegada que tot el treball que s'ha fet en els cursets d'ensenyament dels últims anys, i els que en som responsables hem de reconèixer-ho, ha estat un treball sense massa profit, per no dir gens.

Segueixo gairebé totes les audicions i aplecs. Els assistents a les ballades són bàsicament de mitja edat en amunt. No hi ha joventut. Se'ns ha escapat.

Cal que entre tots tornem a desvetllar amb la vivacitat que requereix la sardana i que porta en la seva mateixa essència. Se n'ha de respirar l'ambient.

La sardana és molt més que una dansa: és bàsicament una relació que estableix una comunicació entre persones, nois i noies, grans i joves...

La sardana és la vibració d'un cor per l'altre, d'una mà agafant l'altra, connectant-se amb una música que, acompassada, expressa en forma de dansa un sentiment comunitari.

Amb tot això solament vull dir, i deixeu-m'ho repetir, que hem de fer il·lusionar novament la nostra joventut. Hem de saber fer-ho!

Josep i Anna